

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Role asistenta pedagoga u žáka s poruchou autistického spektra

Autorka práce: Bc. Barbora Hlaváčková

Oponentka práce: PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.

Diplomová práce se věnuje tématu, které je s rozvojem inkluzivního vzdělávání velmi aktuální a potřebné. Reflexe role asistenta pedagoga u žáků s poruchami autistického spektra z hlediska identifikace klíčových a palčivých momentů, ale i efektivity této profese očima samotných asistentů může přinést velmi cenné poznatky nejen pro samotné asistenty či pedagogy, ale i pro školní poradenské pracoviště.

Cíle studie jsou jednoznačně vytyčeny a volba jednotlivých kapitol či podkapitol míří k finálnímu splnění cíle, návaznost je plynulá, logická. Úvodní kapitoly úzce komunikují s empirickou částí. Tato posloupnost pak graduje v závěrečné diskuzi a prezentaci závěrů. Studentka pojímá téma uceleně, tři tematické celky (asistent pedagoga, poruchy autistického spektra (PAS) a jejich projevy ve vzdělávacím procesu a vývojové koreláty žáků mladšího a staršího věku). Teoretické části jsou sice vybrány dle očekávání, ale všechny považuji za relevantní, potřebné, studentka koncentruje svou pozornost a konstrukci podkapitol s ohledem na zkoumanou problematiku, „neodbíhá“ či nevolí příliš obšírné pojednání. Citační norma je dodržena, bibliografické zdroje jsou použity v dostatečném rozsahu, včetně legislativních norem. U kvalifikační práce tohoto stupně (magisterský) bych ale očekávala i zařazení cizojazyčných zdrojů. Fenomén asistentů pedagoga není pouze českým specifikem, naopak, v některých zemích má mnohem delší a etablovanou historii, podobně pak problematika PAS.

Výzkumný design byl zvolen kvalitativní. Autorka si stanovila dvě výzkumné otázky. Volbu výzkumných otázek dobře odůvodnila. Chválím rovněž etické konsekvence projektu a citlivost autorky při vedení rozhovorů. Sama autorka byla asistentkou pedagoga, při koncipování výzkumného projektu a volby okruhů témat polostrukturovaného rozhovoru vycházela i ze své zkušenosti, což jí umožnilo nejen dobře cílit směřování rozhovoru, ale získat tak i důvěru a otevřenost jednotlivých účastnic (5 asistentek pedagoga). Na druhou stranu musí být výzkumník v této pozici velmi obezřetný, aby do sběru dat, ale i jejich interpretace nepromítal své osobní zkušenosti či postoje. To se studentce povedlo velmi dobře vybalancovat.

V empirické části autorka prokázala nejen znalost metodologického zázemí, ale také přiměřenou míru úrovně kvality interpretace dat. Jejich postupná kategorizace, interpretace je v souladu s kritérii kladenými na kvalitativní výzkumný design, včetně reflexe vědomí nedostatků vyvěrajících z malého, nereprezentativního výzkumného vzorku. Přesto je při prezentaci dat zjevná snaha badatelky o konstrukci zakotvené teorie, analýza dat je sekundární, jednotlivé popisované kategorie umožňují hlubší vhled a porozumění prožívání i reality asistence pedagoga žáků s PAS. V interpretaci zjištění spatřuji vyváženost mezi individuálními zkušenostmi jednotlivých účastníků této sondy a nalézání společných témat, styčných ploch, specifíků pro danou cílovou skupinu.

Diskuse přináší přesvědčivé závěry a odpovědi na výzkumné otázky. V tomto směru studentka prokazuje badatelskou citlivost a její závěry považuji a velmi přínosné. Identifikovala náročné momenty i procesy role asistenta pedagoga - a to nejen v komunikaci asistent – žák – učitel, ale i v rámci klimatu třídy, interakci s ostatními žáky, dalšími pracovníky školy a jako jedno z nevýznamnějších témat také s rodiči žáka s PAS. Cíle práce se autorce podařily velmi kvalitně splnit.

Práce splňuje nároky na diplomovou práci a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 3. 9. 2021

PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.